CONSEIL DE L'EUROPE

COUNCIL OF EUROPE

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECŢIUNEA A PATRA

CAUZA OVCIAROV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 31228/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

12 aprilie 2007

DEFINITIVĂ

12/07/2007

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Ovciarov c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secţiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, Preşedinte,
Dl J. CASADEVALL,
Dl G. BONELLO,
Dl K. TRAJA,
Dl S. PAVLOVSCHI,
Dl J. ŠIKUTA,
D-a P. HIRVELÄ, judecători,
şi dl T.L. EARLY, *Grefier al Secţiunii,*

Deliberând la 20 martie 2007 în şedinţă închisă,

Pronunţă următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 31228/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale („Convenţia”), de către un cetăţean al Federaţiei Ruse, dl Nicolai Ovciarov, la 25 iulie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat în faţa Curţii de către dl Vitalie Iordachi de la „Juriştii pentru Drepturile Omului”, o organizaţie non-guvernamentală cu sediul în Chişinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vitalie Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că dreptul său la un proces echitabil şi dreptul său la protecţia proprietăţii au fost încălcate ca urmare a casării unei hotărâri judecătoreşti irevocabile pronunţate în favoarea lui.

4. La 4 mai 2004, Curtea a comunicat Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenţiei, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

1. La 29 iulie 2004, reprezentantul Guvernului rus în faţa Curţii, dl Pavel Laptev, a informat Curtea că nu doreşte să facă uz dreptul de a interveni în această cauză (articolul 36 § 1 al Convenţiei şi articolul 44 § 1 (b) al Regulamentului Curţii).

2. Atât reclamantul, cât şi Guvernul au prezentat observaţii cu privire la admisibilitatea şi fondul cauzei (articolul 59 § 1 al Regulamentului Curţii).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANŢELE CAUZEI

7. Reclamantul s-a născut în 1933 şi locuieşte în Chişinău.

3. La 22 ianuarie 1999, el a cumpărat un apartament cu o odaie de la X. cu 13,000 lei moldoveneşti (MDL) (echivalentul a 1,500 dolari SUA (USD) la acea dată). Deoarece X. nu s-a conformat cererii reclamantului de a elibera apartamentul, la 8 iunie 1999, reclamantul a intentat o acţiune împotriva ei, solicitând evacuarea acesteia. X. a intentat o acţiune reconvenţională împotriva reclamantului, solicitând anularea contractului de vânzare-cumpărare şi *restitutio in integrum* pe motiv că contractul a fost încheiat prin fraudă.

4. La 16 martie 2000, Judecătoria sectorului Centru a decis în favoarea lui X. şi a respins acţiunea reclamantului. Reclamantul a depus apel.

5. La 6 iulie 2000, Tribunalul Chişinău a admis apelul reclamantului, a casat hotărârea Judecătoriei sectorului Centru, a dispus evacuarea lui X. din apartament şi a respins acţiunea reconvenţională a acesteia. X. a depus recurs.

6. La 3 octombrie 2000, Curtea de Apel a respins recursul lui X. şi a menţinut decizia din 6 iulie 2000. Decizia a devenit irevocabilă şi executorie.

7. La 6 iunie 2001, Curtea Supremă de Justiţie a admis recursul în anulare depus de Procurorul General şi a casat hotărârea judecătorească pronunţată în favoarea reclamantului, trimiţând cauza la rejudecare în prima instanţă.

8. La 26 octombrie 2001, Judecătoria sectorului Centru a admis acţiunea lui X. şi a respins pretenţiile reclamantului. Reclamantul a depus apel.

9. La 23 ianuarie 2002, Tribunalul Chişinău a admis apelul reclamantului, a casat hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001, a dispus evacuarea lui X. din apartamentul în litigiu şi a respins acţiunea reconvenţională a acesteia. X. a depus recurs.

10. Printr-o decizie irevocabilă din 18 aprilie 2002, Curtea de Apel a respins recursul lui X.

11. La 18 aprilie 2002, adjunctul Procurorului General a depus la Curtea Supremă de Justiţie recurs în anulare la deciziile Tribunalului Chişinău din 23 ianuarie 2002 şi a Curţii de Apel din 18 aprilie 2002. El a solicitat instanţei judecătoreşti să menţină hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001.

12. Printr-o decizie din 29 mai 2002, Curtea Supremă de Justiţie a admis recursul în anulare al Procurorului, a casat decizia pronunţată în favoarea reclamantului şi a menţinut hotărârea Judecătoriei sectorului Centru din 26 octombrie 2001.

13. După comunicarea cauzei de către Curte, Procuratura Generală a depus la Curtea Supremă de Justiţie o cerere de revizuire a deciziei din 29 mai 2002, pe motiv că reclamantul şi Guvernul intenţionau să încheie un acord de reglementare amiabilă.

14. Printr-o decizie din 5 octombrie 2005, Curtea Supremă de Justiţie a admis cererea de revizuire a Procurorului, a casat decizia sa din 29 mai 2002 şi a încetat procedura în recurs în anulare. Curtea Supremă nu a dispus plata compensaţiei pentru prejudiciul material suferit de către reclamant ca urmare a pretinselor încălcări.

15. La o dată nespecificată, între casarea deciziei irevocabile în favoarea reclamantului şi încetarea procedurii în recurs în anulare, X. a unit apartamentul în litigiu cu un alt apartament şi a reconstruit substanţial apartamentul nou-creat. Ulterior, ea a vândut 1/3 din apartamentele anexate unei persoane terţe. Reclamantul şi terţa persoană au intentat acţiuni unul împotriva altuia, solicitând, în principal, recunoaşterea drepturilor lor de proprietate asupra apartamentului în litigiu. Procedurile se află încă pe rolul instanţelor judecătoreşti naţionale şi, până în prezent, reclamantul nu a putut să se mute în apartamentul său.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

21. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curţii în cauza *Roşca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 16, 22 martie 2005.

ÎN DREPT

I. ADMISIBILITATEA PRETENŢIILOR

16. Reclamantul a pretins că casarea deciziei irevocabile din 18 aprilie 2002 a încălcat drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenţiei şi articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie.

17. Curtea consideră că pretenţiile reclamantului formulate în temeiul acestor două articole ridică chestiuni de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenţii admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenţiei (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenţii.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENŢIEI ŞI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENŢIE

18. Reclamantul a pretins că decizia Curţii Supreme de Justiţie din 29 mai 2002, care a casat o hotărâre irevocabilă pronunţată în favoarea lui, a fost violat articolul 6 § 1 al Convenţiei.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 este următoarea:

> „Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil ... .”

19. El a mai pretins că decizia Curţii Supreme de Justiţie din 29 mai 2002 a avut ca efect încălcarea dreptului său la protecţia proprietăţii, garantat de articolul 1 Protocolul nr. 1 la Convenţie, care prevede următoarele:

> „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică şi în condiţiile prevăzute de lege şi de principiile generale ale dreptului internaţional.”

20. Guvernul a respins pretenţiile reclamantului, declarând că nu a avut loc nicio încălcare a drepturilor reclamantului şi că recursul în anulare al adjunctului Procurorului General a fost legal.

21. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenţiei şi articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţiei în numeroase cauze care ridicau chestiuni similare celor din această cauză (a se vedea, printre altele, *Brumărescu v. Romania* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 şi 74, ECHR 1999-VII şi *Roşca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 29 şi 32).

22. În urma examinării tuturor materialelor prezentate ei, Curtea notează că Guvernul nu a prezentat vreun fapt sau argument care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

23. Având în vedere jurisprudenţa sa cu privire la această chestiune, Curtea constată că, prin casarea hotărârii judecătoreşti irevocabile pronunţate în favoarea reclamantului, Curtea Supremă de Justiţie a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil garantat de articolul 6 § 1 al Convenţiei şi dreptul său la protecţia proprietăţii garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENŢIEI

30. Articolul 41 al Convenţiei prevede următoarele:

> „Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenţiei sau protocoalelor sale şi dacă dreptul intern al Înaltelor Părţi Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecinţelor acestei violări, Curtea acordă părţii lezate, dacă este cazul, o satisfacţie echitabilă.”

A. Prejudiciul material

24. Reclamantul a pretins că, din cauza casării hotărârii judecătoreşti pronunţate în favoarea sa şi a domicilierii continue a lui X. în proprietatea sa, el a fost nevoit să închirieze un apartament începând cu luna mai a anului 2002. Reclamantul a prezentat o copie a contractului de chirie datat din 5 mai 2002, conform căruia costul chiriei era de USD 200 şi a solicitat Curţii să-i acorde USD 8,400 cu titlu de prejudiciu material. Deoarece noua rundă de proceduri judiciare naţionale era pendinte pe rolul instanţelor judecătoreşti naţionale, iar apartamentul în litigiu a fost reconstruit în mod semnificativ şi vândut parţial unei terţe persoane, printr-o scrisoare din 31 octombrie 2006, reclamantul a solicitat Curţii să-i acorde valoarea de piaţă a apartamentului.

25. Guvernul a declarat că reclamantul nu şi-a demonstrat cheltuielile şi şi-a exprimat îndoiala în privinţa validităţii închirierii. El a indicat că, în conformitate cu certificatul de la Casa Naţională de Asigurări Sociale, pensia reclamantului era de MDL 284 (echivalentul a 20.61 euro (EUR) la acea dată). Prin urmare, era imposibil pentru reclamant să plătească o asemenea chirie.

26. Curtea observă că, în urma cererii sale de a-i fi prezentată o evaluare a apartamentului în litigiu, reclamantul a prezentat un raport de evaluare efectuat de către o agenţie imobiliară şi o copie a unei ediţii a Monitorului Oficial, unde era indicat preţul mediu al imobilelor. În conformitate cu raportul de evaluare şi Monitorul Oficial, valoarea de piaţă a unui apartament cu o odaie era de USD 29,000 (echivalentul a EUR 22,300 în acea perioadă). Guvernul a prezentat un certificat eliberat de către oficiul cadastral din Chişinău, în conformitate cu care valoarea cadastrală estimată a apartamentului era de MDL 180,285 (echivalentul a EUR 11,357 în acea perioadă).

27. Curtea mai notează că, în conformitate cu hotărârea judecătorească naţională irevocabilă, reclamantul a fost recunoscut drept proprietar al unui apartament cu o odaie. Din dosar reiese că, în ianuarie 1999, el a plătit pentru apartament MDL 13,000 (echivalentul a EUR 1,291 în acea perioadă). Ca urmare a casării acelei hotărâri judecătoreşti, el a pierdut dreptul de proprietate asupra apartamentului său. Luând în consideraţie faptul că apartamentul în litigiu a fost reconstruit semnificativ, parţial vândut unei persoane terţe şi că reclamantul nu a fost în stare să-l recupereze chiar şi după casarea de către Curtea Supremă a deciziei sale din 29 mai 2002 (a se vedea paragrafele 19 şi 20 de mai sus), Curtea consideră că reclamantului trebuie să-i fie acordată valoarea de piaţă a apartamentului său cu o odaie, calculată conform preţului de înaintea reconstrucţiei lui.

28. În ceea ce priveşte valoarea de piaţă a apartamentului în litigiu, Curtea nu este convinsă de probele prezentate de către Guvern, deoarece acestea reprezintă valoarea cadastrală estimată a apartamentului, în timp ce reclamantul a prezentat preţul lui real de piaţă evaluat de către o agenţie imobiliară, care a comparat preţurile medii la apartamente similare cu o odaie. Evaluarea prezentată de către ultimul este, de asemenea, consistentă cu preţurile medii ale proprietăţii indicate în Monitorul Oficial (a se vedea paragraful 33 de mai sus). Din aceste motive, Curtea acordă reclamantului EUR 22,300. În opinia Curţii şi

luând în consideraţie faptul că pretenţia reclamantului în privinţa chiriei unei locuinţe alternative nu a fost susţinută în mod suficient, o astfel de recompensă ar fi reprezentat o compensaţie suficientă pentru pierderile materiale ale reclamantului.

B. Prejudiciul moral

29. Reclamantul a pretins EUR 50,000 cu titlu de prejudiciu moral suferit ca rezultat al casării hotărârii judecătoreşti irevocabile pronunţate în favoarea sa. El a argumentat că casarea hotărârii judecătoreşti irevocabile i-a cauzat suferinţe, stres şi îngrijorare.

30. Guvernul nu a fost de acord cu suma pretinsă de reclamant, susţinând că acesta nu a prezentat nicio probă care ar susţine pretenţiile sale şi că nu a existat o legătură cauzală între pretinsele încălcări şi prejudiciul moral pretins.

31. Curtea consideră că reclamantului trebuia să-i fi fost cauzat un anumit stres şi frustrare ca rezultat al casării hotărârii judecătoreşti irevocabile din 18 aprilie 2002 şi al imposibilităţii de a folosi apartamentul său pentru o perioadă de peste patru ani. Luând în consideraţie sumele acordate de către Curte în cauze similare (a se vedea, *Roşca*, citată mai sus, § 41), ea îi acordă EUR 2,000 cu titlu de prejudiciu moral.

C. Costuri şi cheltuieli

32. Reclamantul a pretins EUR 1,450 cu titlu de costuri şi cheltuieli angajate în faţa Curţii. El a prezentat o copie a contractului cu avocatul său şi o listă detaliată a orelor lucrate de reprezentant asupra cauzei.

33. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de reclamant, susţinând că acestea sunt prea mari în raport cu salariul mediu lunar din Republica Moldova.

34. Curtea reaminteşte că, pentru ca costurile şi cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit dacă ele au fost necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

35. În această cauză, luând în consideraţie lista detaliată prezentă de reclamant şi criteriile de mai sus, Curtea acordă reclamantului EUR 800 cu titlu de costuri şi cheltuieli.

D. Dobânda de întârziere

43. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcţie de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;

2. *Hotărăşte* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenţiei;

3. *Hotărăşte* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenţie;

4. *Hotărăşte*

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenţiei, următoarele sume, care să fie convertite în valuta naţională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută:

(i) EUR 22,300 (douăzeci şi două mii trei sute euro) cu titlu de prejudiciu material;

(ii) EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;

(iii) EUR 800 (opt sute euro) cu titlu de costuri şi cheltuieli;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menţionate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretenţiilor reclamantului cu privire la satisfacţia echitabilă.

Redactată în limba engleză şi comunicată în scris la 12 aprilie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 şi 3 al Regulamentului Curţii.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Preşedinte